

Εκκλησία "Ζωοδόχος Πηγή" Βρύσες Μεσσηνίας

Συντάκτης: Σουλιμιώτης Αλέκος

Η εκκλησία της **Ζωοδόχου Πηγής** βρίσκεται στο χωριό Βρύσες του δήμου Τριφυλίας νομού Μεσσηνίας

Η Εκκλησία Πηγή

Η εκκλησία Ζωοδόχος Πηγή βρίσκεται στο κέντρο σχεδόν του χωριού Βρύσες, του δήμου Τριφυλίας νομού Μεσσηνίας, πάνω ακριβώς από τον ασφαλτόδρομο που συνδέει την Κυπαρισσία με τα χωριά της Τριπύλης και διασχίζει στα δυο το χωριό.

Πότε ακριβώς κτίστηκε δεν μπορούμε να προσδιορίσουμε με ακρίβεια. Μπορούμε όμως άνετα να ισχυρισθούμε ότι εκτίσθει κατά τον ενδέκατο μ.Χ. αιώνα και μετά το σχίσμα των εκκλησιών όταν η περιοχή της Κυπαρισσίας περιήλθε στο πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως (10ος αιώνας μ.Χ.).

Η περιοχή της Κυπαρισσίας και ολόκληρος η Τριφυλία ήταν τότε μια περιοχή που ήκμαζε οικονομικά και ειδικότερα τα χρόνια του Ιουστινιανού ήταν η περιοχή του Βυζαντίου που προόδευε και ευημερούσε.

Τα χρόνια αυτά (1100-1150 μ.Χ.) πρέπει να κτίστηκε και η εκκλησία Ζωοδόχος Πηγή.

Ναός Μεγαλοπρεπής και επιβλητικός σε σχήμα παραλληλόγραμμο, σχήμα Βασιλικής χωρίς Τρούλο με τρεις κόγχες - ιερό. Παράθυρα δεν είχε πολλά - δεν συνηθίζονταν τότε τα πολλά παράθυρα, είχε δυο μακρόστενα στο μέρος που σήμερα έχει κτισθεί ο πρόναος. Στην αριστερή πλευρά, όπως εισερχόμεθα στο ναό, και ειδικότερα στο Άγιο Βήμα, είχε υψηλό και μεγάλο καμπαναριό που επικοινωνούσε με το εσωτερικό του ναού. Εντυπωσιακή ήτο και η τεράστια καμπάνα. Η κυρία είσοδος του ναού ήταν νοτιοδυτικά εκεί που ευρίσκεται και σήμερα. Χωριζόταν στο ιερό Άγιο Βήμα - στον κυρίως Ναό, και τον γυναικωνίτη. Το ιερό ήτο χωρισμένο με τέμπλο ξύλινο σκαλιστό. Οι τοίχοι του ναού εσωτερικά ήσαν εικονογραφημένοι με διάφορες παραστάσεις και εικόνες αγίων. Στην αριστερή πλευρά κοιτάζοντας προς το ιερό, είχε μια μεγάλη τοιχογραφία - εικόνα - του Αγίου Γεωργίου σε φυσικό μέγεθος άριστη σε χρώματα και κάλλος. Επίσης η εικόνα της Παναγίας Ζωοδόχου Πηγής ήτο πάρα πολύ εντυπωσιακή, παρά την αυστηρότητα της βυζαντινής τέχνης η εικόνα της Παναγίας ήταν απεριγράπτου ομορφιάς και κάλλους.

Το μέγεθος της εκκλησίας εφάνταζε σε όλη την περιοχή της Τριφυλίας. Ο ήχος της τεράστιας καμπάνας της έφτανε, λένε πολύ μακριά, μέχρι την πόλη Ζαχάρω, άλλοι την θέλουν ν' ακούγεται πιο μακριά ακόμη.

Η γιορτή του Αγίου Γεωργίου εορταζόταν στον ίδιο ναό (αργότερα κτίστηκε η μικρή εκκλησία του Αγίου Γεωργίου). Η εκκλησία είχε μεγάλη περιουσία από δωρεές και αφιερώσεις.

Με την κατάληψη της Τριφυλίας και της περιοχής της Κυπαρισσίας το έτος 1460 μ.Χ. από τον ίδιο τον Μωάμεθ τον Β' τον πορθητή η περιοχή ερήμωσε.

Στα χρόνια της Ενετοκρατίας (1685-1715) επετράπη το άνοιγμα των Εκκλησιών, μέσα σε αυτά τα τριάντα χρόνια οι εκκλησίες ανασυγκροτήθηκαν και σιγά - σιγά επανήλθαν στην αρχική τους κατάσταση. Με την κατάληψη της Πελοποννήσου από τον Τοπαλ-Οσμάν Πασά (2- 5-1715) και πάλι οι εκκλησίες και τα σχολεία έκλεισαν για να επιτραπεί και πάλι μετά από πολλά χρόνια η λειτουργία τους με άδεια των αγάδων της κάθεπεριοχής.

Αυτό συνεχίστηκε μέχρι το 1769 όταν έγινε η πρώτη επανάσταση «Τα Ορλωφικά» όπως ονομάστηκε.

Οι Τούρκοι αντέδρασαν με σφοδρότητα και μανία, ο Μουσταφά Πασάς με χιλιάδες Τουρκαλβανούς που όρμησαν στην Πελοπόννησο έπνιξαν στο αίμα τη φωτιά και το σίδερο την Τριφυλία. Πολλές εκκλησίες τότε καταστράφηκαν, αλλά του χωριού μας ευτυχώς

γλίτωσαν, δεν επιτρεπόταν όμως να λειτουργούν απαγορεύτηκε γενικά κάθε εκδήλωση σε αυτές και επετράπη πάλι η λειτουργία τους μετά το έτος 1790 με την άδεια και τη θέληση των τοπικών Αγάδων.

Οι Βρύσες ήταν τότε δοβλέτι-Τσιφλίκι- του Κουτ αγά (απόγονος της οικογενείας Κουρτ ή Κιούρτ Αγά) ο οποίος στην αρχή ήτο αυστηρός, με πολλά παρακάλια και δώρα - μπαξίσια - των κατοίκων του χωριού επέτρεπε να ανοίγουν τις δυο εκκλησίες που βρίσκονταν μέσα στο χωριό, την Κοίμηση της Θεοτόκου και τη Ζωοδόχο Πηγή, να λειτουργούνται Χριστούγεννα, Πάσχα και δεκαπέντε Αυγούστου, δεν επέτρεπε όμως να κτυπούν τις καμπάνες τα τσαγκλιά, όπως τα 'λεγαν οι Τουρκαλάδες.

Μετά το έτος 1796, και μετά από μια αρρώστια πολυήμερη του μικρότερου υιού του Κουρταγα, που έγινε καλά μετά από προσευχές του Αγά στην Ζωοδόχο Πηγή και τον Αγ. Γεώργιο ο Αγάς επέτρεψε να επισκευάσουν και να αναστηλώσουν όλες τις Εκκλησίες που ευρίσκονταν στο δικό του τσιφλίκι, και ήσαν οι περισσότερες, να κτυπούν οι καμπάνες και να εκκλησιάζονται ελεύθερα οι πιστοί.

Η Ζωοδόχος Πηγή έγινε πολύ γρήγορα το στολίδι του χωριού.

Το 1825 ο Ιμπραήμ με τις ορδές των βαρβάρων Τουρκοαιγυπτίων μαμελούκων και Τουρκοαλβανών όρμησαν, ερχόμενοι από την Αίγυπτο, κατά της Πελοποννήσου. Δεν άφησαν τίποτα όρθιο.

Με βάση το Ναυαρίνο, έκανε κάθε δυο και τρεις μήνες επιδρομές, (γιουρούσια) στα εδάφη που είχε καταλάβει και καταλήστευε και φόνευε όσους Έλληνες είχαν απομείνει.

Τον Οκτώβριο του 1825 έκανε την Τρίτη επιδρομή του σε όλες τις περιοχές του νομού Μεσσηνίας.

Στις 7 Οκτωβρίου 1825 ημέρα Σάββατο ο στρατός του Ιμπραήμ πέρασε από τις Βρύσες και δεν άφησε τίποτε όρθιο, δεν κατέστρεψαν μόνο σπίτια αλλά και όλες τις Εκκλησίες και τα εξωκλήσια. Ήταν απόφαση του αρχηγού τους να καταστραφούν τα πάντα και ιδιαίτερα οι Εκκλησίες γιατί πίστευαν ότι από αυτές έπαιρναν δύναμη οι Έλληνες. Η Εκκλησία Ζωοδόχος Πηγή παραδόθηκε στις φλόγες, η φωτιά δεν άφησε τίποτε όρθιο, μόνο τέσσερις τοίχοι κατάμαυροι και μισογκρεμισμένοι απόμειναν. Γκρέμισαν και την μια πλευρά του καμπαναριού, κατέβασαν την καμπάνα και την μετέφεραν πάνω σε αραμπά (κάρο που το τραβούσαν βόδια) μαζί με τις καμπάνες των άλλων εκκλησιών, τις συγκέντρωσαν στην Πύλο και από εκεί με καράβια την μετέφεραν στην Αίγυπτο όπου σε ειδικά χυτήρια τις ξανάχυναν και έφτιαχναν κανόνια για το στρατό της Τουρκικής Αυτοκρατορίας.

Η Ζωοδόχος Πηγή, έμεινε γκρεμισμένη ογδόντα τρία (83) περίπου χρόνια (1825-1909). Οι τοίχοι που είχαν απομείνει από την πυρκαγιά είχαν γκρεμιστεί και μόνο οι κόγχες του ιερού

έστεκαν όρθιοι σκεπασμένοι από κισσό. Οι νέοι κάτοικοι του χωριού που είχαν έλθει από τις γύρω περιοχές δεν πλησίαζαν κοντά στο «Χάλασμα» της Εκκλησίας - χάλασμα - έτσι το 'λεγαν - από σεβασμό από φόβο.

Το έτος 1909 πάρθηκε μια απόφαση από όλους τους κατοίκους του χωριού να ξανακτίσουν την εκκλησία. Ο συγχωριανός μας Θεόδωρος Σωτηρόπουλος, του οποίου ο γιός Παναγιώτης έγινε παπάς στο χωριό μας (1955) είχε έλθει τότε από την Αμερική και προσφέρθηκε να βοηθήσει στην ανέγερση πληρώνοντας τους κτιστάδες. Ξεκίνησαν τις εργασίες όλοι μαζί οι Βρυσαίοι. Όσοι είχαν ζώα κουβάλησαν την άμμο από την θάλασσα. Όλοι μαζί έκαναν ασβεστοκάμινο, έκοψαν κλαδιά, τα κουβάλησαν στους ώμους τους οι γυναίκες του χωριού, έκαψαν το καμίνι και έβγαλαν το ασβέστη που χρησιμοποίησαν στο κτίσιμο. Πολλοί συγχωριανοί μας που συμμετείχαν και στις εργασίες ανεγέρσεως της εκκλησίας διηγούνται ότι, με ενθουσιασμό και χαρά πήγαιναν όλοι και εργάζονταν.

Η μητέρα μου (Αναστασία Σουλιμιώτη) που τότε ήταν δώδεκα ετών μου διηγόταν λεπτομέρειες από τις ημέρες των προετοιμασιών:

Έξω από το «Χάλασμα» της εκκλησίας ήταν συγκεντρωμένες όλες οι νοικοκυρές του χωριού και πρόσφεραν τυρί και κρασί στους κουβαλιτάδες, οι ευχές τα χαρούμενα λόγια και τα γέλια ανέβαζαν την ατμόσφαιρα και πολλές φορές, τελείως αυθόρμητα, άρχιζε το τραγούδι και ο χορός. Αφού κουβάλησαν τα υλικά έφεραν μαστόρους, κτιστάδες Λαγκαδιανούς, και έκτισαν την εκκλησία λίγα μέτρα πιο μικρότερη στο μήκος από την παλαιά, άνοιξαν παράθυρα, ψηλά στους τοίχους, άνοιξαν και μια ακόμη πόρτα στα δυτικά πλευρική. Πρόβλεπαν να κάνουν και γυναικωνίτη αλλά αργότερα εγκατέλειψαν αυτή τη σκέψη. Με έρανο μεταξύ τους και με μικροέσοδα των εκκλησιών μετά από λίγα χρόνια αγόρασαν την καμπάνα, την οποία αρχικά κρέμασαν από δυο κτιστές πέτρινες κολώνες στο προαύλιο της εκκλησίας.

Το έτος 1949-50 ο Παναγιώτης Θεοδωρόπουλος έκτισε το καμπαναριό σε μνήμη του υιού του Γιάννη που εφονεύθει στον Πλάτανο Αράχωβας Αιτωλοακαρνανίας κατά τον εμφύλιο πόλεμο 1947-1949 υπηρετώντας τη θητεία του στη χωροφυλακή.

Το έτος 1954-55 κτίστηκε το τέμπλο της εκκλησίας ως έχει μέχρι σήμερα, με προσφορές των συγχωριανών και πρωτοβουλία του μακαρίτη Ιερέως, τότε του χωριού Δημητρίου Γιαννόπουλου.

Από το έτος 1970-1987 η εκκλησία Ζωοδόχος Πηγή ανακαινισθεί ριζικά με ενέργειες του

ιερέα του χωριού Παναγιώτη Θ. Σωτηρόπουλου υιού του Θεόδωρου Σωτηρόπουλου που είχε διαθέσει τα χρήματα για την ανέγερση. Ο παπά-Παναγιώτης, χαρισματικά καλλιφωνος, καλιγκέλαδος ψαλμωδός, ενεργητικός διέθεσε όλη τη δραστηριότητα του και από εράνους, προσφορές και αφιερώσεις συγκέντρωσε τα απαραίτητα χρήματα και έκανε πραγματικότητα το όνειρο του έκανε την εικονογράφηση της εκκλησίας.

Τα χρόνια 1994-1995 ο ιερέας του χωριού κ. Χαράλαμπος Καραμπίνος με την σοβαρότητα η οποία τον διακρίνει, την επιστημονική του κατάρτιση - θεολόγος, απόφοιτος της θεολογικής σχολής πανεπιστήμιου Αθηνών - εμπνέει ήθος, εμπιστοσύνη, και αγάπη, συνέχισε την εξωτερική και εσωτερική ανακαίνιση και διακόσμηση του ναού με προσφορές και δωρεές και επιβάλλεται να αναφερθεί η δωρεά της κ. Σταυρούλας συζύγου Παναγιώτη Παπαδόπουλου. Το δάπεδον του ναού εστρώθει με μάρμαρο, επίσης το ιερόν και η αγία τράπεζα, edώρισε ακόμη ωραιότατο και ακριβό Αγιορίτικο Πολυέλαιο καθίσματα και πολλά άλλα ακριβά αντικείμενα. Το έτος 1999 ο Καννέλος Αντ. Βλάχος με την σύζυγο του Σωτηρία προσέθεσαν ακόμη στην εκκλησία Ζωοδόχο Πηγή τον πρόναο ένα ωραιότατο κομμάτι που λαμπραίνει περισσότερο και μεγαλώνει τον αρχικό χώρο του ναού. Με ενέργειες του ιερέα και προσφορές συγχωριανών προσετέθησαν ακόμη δυο καμπάνες στο καμπαναριό.

Η Ζωοδόχος Πηγή, σήμερα είναι η λαμπρότερη εκκλησία του χωριού, ίσως και της περιοχής. Ο εσωτερικός διάκοσμος, οι μικροφωνικές εγκαταστάσεις, τα ψαλτήρια, το παγκάρι, τα κηροπήγια, όλα δωρεές των Βρυσαίων. Η λαμπρότητα και η ομορφιά αυτού του ναού είναι το καμάρι κάθε Βρυσαίου, γιατί είναι ένα αριστούργημα που εκφράζει την πίστη και το μεράκι του αντάξια της παράδοσης και της κληρονομικότητάς του.

Για την εκκλησία της Παναγίας Ζωοδόχου Πηγής υπάρχουν πολλές παραδόσεις, δυο από αυτές ίσως οι πιο σπουδαιότερες αξίζει να αναφερθούν:

Παράδοση Α'

Το έτος 1795 ο Κουρτ Αγάς απόγονος του Κουρτ Αγά, κληρονομικώ δικαιώματι, τσιφλικάς της περιοχής βρυσών έδειξε κάποια μετριοπάθεια και καλύτερη μεταχείριση στους ραγιάδες. Τους επέτρεψε να εκκλησιάζονται στις μεγάλες γιορτές, Χριστούγεννα, Πάσχα και Δεκαπενταύγουστο, στις δυο εκκλησίες που ήτο μέσα στο χωριό, τη Ζωοδόχο Πηγή και Κοίμηση της Θεοτόκου, ακόμη επέτρεψε την επισκευή τους, δεν επέτρεπε όμως να κτυπούν τις καμπάνες. Για τους τούρκους είχαν κτίσει ένα μικρό τζαμί στο χώρο επάνω από το σπίτι του Κώστα Ν. Παυλόπουλου εκεί που ήτο το σπίτι του μακαρίτη του Δήμου Μουτζούρη. Ο Κουρτ Αγάς κάθε πρωί με την ανατολή του ηλίου έβγαινε πρώτος και προσευχόταν όταν ο Χότζας άρχιζε την προσευχή του πάνω στο μιναρέ με κάτι ακαταλαβίστικα ξεφωνητά... Αντίθετα η μελωδία των χριστιανικών ψαλμών και τα ωραία

λόγια τους τον μάγευαν. Η αφοσίωση και η αγάπη που είχαν οι χριστιανοί στη θρησκεία τους του δημιουργούσε πολλές απορίες και μέσα του γινόταν μια συνεχής πάλη. Στην διάρκεια αυτής της πάλης που αισθανόταν μέσα του, συνέβη στον Κουρτ Αγά ένα πολύ συγκλονιστικό οικογενειακό γεγονός

Τον Μάρτιο του 1796 αρρώστησε ο Αχμέτ, ο μικρότερος υιός του Αγά. Ο Κουρτ Αγάς είχε αδυναμία στο μικρότερο γιο του «το τζιέρι του, όπως το 'λεγε, έκανε τα πάντα για να τον κάνει καλά αλλά οι ημέρες περνούσαν και υγεία του Αχμέτ χειροτέρευε, τον έψηνε ο πυρετός. Ο Αγάς καλούσε όλους τους ειδικούς της εποχής, φάρμακα και γιατροί, χίλια δυο βότανα και μαντζούνια ήπие ο Αχμέτ αλλά τίποτε δεν του έκαναν, η υγεία του χειροτέρευε, όλο και χειροτέρευε. Τον έψηνε ο πυρετός, και κάθε ημέρα που περνούσε το παιδί εξαντλείτο και αδυνάτιζε πιο πολύ, κάλεσαν ακόμη και το χότζα να προσευχηθεί αλλά και αυτός δεν κατάφερε τίποτα, παρότι ένα ολόκληρο πρωινό έπαιζε το κομπολόι του και μουρμούριζε ακαταλαβίστικα πάνω από το κεφάλι του Αχμέτ. Δυο μήνες περίπου τώρα το παλικάρι (ήτο 19 ετών) καιγόταν στον πυρετό και τελευταία αρνιόταν να πιει έστω και λίγο γάλα. Διεδόθει σ' όλο το χωριό ότι το παλικάρι θα πεθάνει!... Ήταν Παρασκευή, αργία των Μωαμεθανών, όπως είναι η Κυριακή για τους χριστιανούς. Η ημέρα ήταν βαριά στο σεράι του Αγά. Τα παράθυρα κατάκλειστα. Τα ντέφια και η σιγανή μουσική είχαν ημέρες σωπάσει, οι παλλακίδες του Αγά εννιά τον αριθμό ήσαν κλεισμένες στα κελιά τους πολλές ημέρες τώρα. Ο ήλιος έπεφτε στη δύση, βουβαμάρα σε όλο το σεράι του αγά. Το σκοτάδι απλωνόταν αργά - αργά. Η βαριά σιδερένια αυλόπορτα του σεραγιού είχε κλείσει με τη χονδρή σιδερένια αμπάρα περασμένη πέρα ως πέρα από νωρίς. Μερικά λαδοφάναρα φώτιζαν τον περίγυρο του σεραγιού με το κίτρινο μελαγχολικό φως τους. Οι τζαταρμάδες, φρουροί, περιφέρονταν γύρω από το σεράι άγρυπνοι αλλά και σιωπηλοί με αργά βήματα. Το δωμάτιο του αρρώστου παιδιού το φώτιζε αμυδρά ένα λαδολίχναρο. Πλάι καθόταν με σταυρωμένα χέρια η ΑρχηΧανούμ, η επίσημη γυναίκα του αγά. Στο κεφάλι του Αχμέτ κοντά, πάνω σένα μαξιλάρι καθόταν ο αγάς ο πατέρας του με κατεβασμένο μέχρι κάτω το κεφάλι του. Τρεις ημέρες τώρα είχε να φάει και να καπνίσει τον αργιλέ του. Τη βαριά ατμόσφαιρα και τη σιγή που επικρατούσε στο δωμάτιο διέκοπτε η αραιή και βαριά ανάσα του αρρώστου Αχμέτ. Ακουγόταν σαν αργό ροχαλητό...

Κάποια στιγμή, στις δέκα περίπου τη νύχτα θα λέγαμε σήμερα, ο Αγάς σήκωσε το κεφάλι του και κοίταξε τριγύρω του ταραγμένος, σαν κάτι να του συνέβαινε, κάτι τον έσπρωχνε. Γύρισε και κοίταξε ψηλά στη στέγη σαν κάτι να ήθελε να ιδεί στο σκοτάδι, λες και άκουγε κάποια φωνή. Σηκωθήκε αργά, έσφιξε τη ζώνη του, έβαλε το σαρίκι του (το φέσι) στο κεφάλι του, πήρε το λαδοφάναρο που ήταν έξω από την πόρτα του δωματίου του αρρώστου παιδιού κατέβηκε στην αυλή και κατευθύνθηκε προς την έξοδο του σεραγιού.

Που πας Αγά μου; τον ρώτησε η γριά Χανούμ που τον ακολουθούσε, που πας Αγάμου; Γιατί φεύγεις ώρες που είναι; τον ξαναρώτησε η Χανούμ. Χωρίς να της απαντήσει ο Αγάς,

φτάνει στην έξω πόρτα, τραβάει την σιδερένια αμπάρα ανοίγει την εξώπορτα και αργά - διστακτικά κατευθύνεται προς την εκκλησία, την Παναγιά, την Ζωοδόχο Πηγή. Θα πάω σ' αυτή τη Μαριάμ των χριστιανών και τον Ιντερλέ, τον Αγιόργη να τους παρακαλέσω για το γιο μου για τον Αχμέτ μου, για το τζιέρι μου (το σπλάχνο μου) μπορεί να νικήσουν το κακό μουρμούριζε μόνος του ο Αγάς. Ανοίξε την πόρτα της εκκλησιάς και μπήκε μέσα σήκωσε το φανάρι ψηλά και προχώρησε αργά. Στάθηκε μέσα στη μέση και κοίταξε γύρω του όλες τις εικόνες.

Πλησίασε μετά την εικόνα της Ζωοδόχου Παναγίας, στο φως του λαδοφάναρα, την κοίταξε στα μάτια, κάτι έλεγε, γιατί τα χείλη του έτρεμαν. Γύρισε ύστερα αριστερά και κοίταξε την εικόνα του Αγίου Γεωργίου, κοίταξε τον άγιο κατάματα. Άφησε κάτω το φανάρι, έβγαλε το σαρίκι του (φέσι του) και γονάτισε μπροστά στον άγιο, κάτι μουρμούριζε.... Οπωσδήποτε προσευχόταν.

Μετά από λίγα λεπτά σηκώθηκε, πήρε το σαρίκι του και το λαδοφάνaro, και με σκυμμένο το κεφάλι, σέρνοντας σχεδόν τα βήματα του κατευθύνθηκε προς την έξοδο της εκκλησίας. Περνώντας μπροστά από το κηροπήγιο πήρε ένα αποκέρι και το έκρυψε στον κόρφο του. Βγαίνοντας από την εκκλησία έκλεισε την βαριά πόρτα της και άφησε επάνω τα κλειδιά - Γιατί τα κλειδιά των εκκλησιών τα κρατούσε πάντοτε αυτός...

Βιαστικά πήγε στο σεράι, όπου στην εξώπορτα τον περίμενε η Φατμέ η γριά Χανούμ. Δεν της είπε λέξη, περνώντας από μπροστά της. Αυτή όμως στο φως του λαδοφάναρα, πρόλαβε να ιδεί τα μάτια του δακρυσμένα και κατάλαβε να τραντάζεται η ψυχή του από αναφιλητά που μετά βίας συγκρατούσε. Τράβηξε ίσια για το δωμάτιο του αρρώστου παιδιού του. Έβαλε δίπλα από το στρώμα του το φανάρι, και κάθισε σταυροπόδι κοντά στο προσκέφαλο του Αχμέτ, χάιδεψε απαλά το κατάζεστο μέτωπο του παιδιού κι ύστερα έβγαλε μέσα από τον κόρφο του το μισοκαμένο κερί το πέρασε πάνω από το κεφάλι του Αχμέτ και το έκρυψε κάτω από το μαξιλάρι του. Έσκυψε κατόπιν το κεφάλι του και βαριά αναφιλητά τράνταξαν το στήθος του, τα δάκρυα του που έτρεχαν από τα μάτια του έβρεχαν τα πυκνά γκριζα γένια του, ενώ στο δωμάτιο ακουγόταν η βαριά σαν ροχαλητό αναπνοή του Αχμέτ που χαροπάλευε...

Η Χανούμ με λυγμούς και δάκρυα στα μάτια πήγε κοντά του ένα σκαμνί για ν' ακουμπήσει. Οι ώρες της νύχτας δεν περνούσαν εύκολα, η κούραση και η στεναχώρια είχαν αποκάμει τον Κουρτ Αγά και τις πρωινές ώρες τον πήρε λίγο ο ύπνος. Ακουμπισμένος πάνω στο σκαμνί όπως ήταν, ένοιωσε κάτι δροσερό ν' αγγίζει το δεξί του χέρι που βρισκόταν πάντα στο μαξιλάρι του Αχμέτ. Κάτι σαν να τον τραβούσε

Τρομαγμένος πετάχτηκε, άνοιξε τα μάτια καλά και στο χαμηλό φως του λαδοφάναραυ, είδε τ' αδύνατα μάτια του Αχμέτ να τον κοιτάζουν χαμογελαστά. Γρήγορα συνέρχεται κι αρπάζει το χέρι του παιδιού το φέρνει στα χείλη του το φιλά και κλαίγοντας έλεγε: Νισάφι γιε μου, Νισάφι Αμέτι μου. Ο Ιντερλές γιιέ μου, ο Ιντερλές, τον βλέπω στα μάτια σου, ναι γιε μου ναι Ιντερλέ -Αμέτη μου.

Ο Ιντερλές ναι ο Ιντερλές (ο Αγιώργης) και η Μαριάμ παλικάρι μου έλεγε και ξανάλεγε ο Αγάς....

Σηκώθηκε αργά ο Αγάς, πήρε το αποκέρι κάτω από το μαξιλάρι του παιδιού του, το άναψε, το κράτησε λίγο κοντά στο πρόσωπο του Αμέτ, μουρμουρίζοντας τ' όνομα του ΙντερλΑμέτι μου, Ιντερλα - Αμέτι, κατόπιν κόλλησε το κερί πάνω στο σκαμνί, και τ' άφησε αρκετή ώρα αναμμένο και όταν κόντευε να τελειώσει το κερί το έσβησε και το έκρυψε πάλι κάτω από το μαξιλάρι του Αμέτ.

Ξημέρωσε η ημέρα του Σαββάτου, το σεράι του Αγά άρχισε σιγά - σιγά και επιφυλακτικά να ξυπνά και να ξαναπαιρνει ζωή. Όλοι χαμογελούσαν ο πυρετός, η θερμή, όπως την 'έλεγαν τότε έφευγε από τον Αχμέτ και κοντά το μεσημέρι ζήτησε να του δώσουν νερό, μέχρι το βράδυ πήρε καλύτερα, την νύχτα την πέρασε ήσυχα χωρίς θερμή, πίνοντας λίγο γάλα. Την Κυριακή το πρωί, ξύπνησε ευδιάθετος και κοντά την ώρα που πλησίαζε να τελειώσει η λειτουργία στη Ζωοδόχο Πηγή, ο Αμέτ ζήτησε να τον βοηθήσουν να σηκωθεί και να πάει κοντά στο παράθυρο να κοιτάξει λίγο έξω.

Ο Αγάς με την Αρχιναούμ τη Φατμέ έπιασαν από τα μπράτσα το παιδί, βοηθώντας το να σηκωθεί και να περπατήσει, μέχρι το παράθυρο που έβλεπε απέναντι τα κτήματα τους την περιοχή Κουρτ - Αγά, όπως την ονομάζουμε και σήμερα. Ο πατέρας του, ο Αγάς στηρίζοντας τον του έδειξε την εκκλησία Ζωοδόχο Πηγή, που ήταν μπροστά τους. Μέσα από την εκκλησία ακουγόταν η φωνή του παπά που έψελνε το απολυτίκιο της Θεοτόκου «Ο Ναός σου Θεοτόκε αναβλύζων ιάματα ». Κοιτάχτηκαν κατάματα δεν είπαν λέξη, τα μάτια τους άθελα τους εδάκρυσαν. Έσκυψαν κι οι δυο το κεφάλι σαν να προσκυνούσαν την Παναγιά, την Μαριάμ, όπως την έλεγαν. Το παλικάρι γύρισε υποβασταζόμενο από τον πατέρα του πάλι στο κρεβάτι του και αφού κάθισε ζήτησε να φάει.

Σιγά - σιγά ο Αμέτ έγινε καλά και η χαρά ξαναγέμισε το σεράι, -το σπίτι του Αγά. Μετά από λίγες μέρες κάλεσε τον παπά και του παρέδωσε τα κλειδιά όλων των εκκλησιών της περιοχής του. Επέτρεψε από τότε να λειτουργούν στις εκκλησίες να κτυπούν τις καμπάνες και να πανηγυρίζουν. Κάθε Κυριακή όταν τελείωνε η λειτουργία ο Αγάς με τον Αμέτ

πήγαινε έξω από την εκκλησία και καλημέριζε όλους τους χριστιανούς που εκκλησιάζονταν. Στη γιορτή και πανήγυρη της Ζωοδόχου Πηγής και του Αγίου Γεωργίου ο Αγάς με τη Φατμέ και το γιο τους τον Ιντερλ - Αμέτ, έτσι συνήθιζε πια να τον ονομάζει, πήγαιναν μαζί έξω από την εκκλησία, χαιρετούσαν όλους τους χωρικούς έπιναν ρακί μαζί και γιόρταζαν και εχαιρόνταν όλοι μαζί καμιά φορά άμα ξεχνιόταν και 'έπινε μερικό ρακί παραπάνω όλο γελούσε και έλεγε: Σήμερα είμαι χαρούμενος γιατί γιορτάζει και ο γιος μου ο Ιντερλ- Αμετ μπρε (ο Γιώργης -Αμετ). Το βράδυ της γιορτής το σεράι φωτιζόταν μέσα και έξω από πολλά λαδοφάναρα και ακουγόταν νταούλια και βιολιά με χαρούμενη μουσική, σαν να γιόρταζαν και αυτοί, κι όλους τους βασάνιζε η περιέργεια γιατί άλλαξε έτσι ο αυστηρός Κουρτ Αγάς γιατί αγαπάει τόσο πολύ τους χριστιανούς; Το ίδιο περίεργοι ήσαν και οι άλλοι δυο αγάδες που είχαν τα σεράγια τους στις Βρύσες ο Σελίμ Αγάς και ο Νταούτ Αγάς.

Παράδοση Β'

Την ημέρα που οι τουρκαλβανοί του Ιμπραήμ έκαψαν το χωριό, την 7η - 10-1825 έκαψαν όλες τις εκκλησίες του χωριού και όλης της περιοχής, αφού πρώτα ετύφλωναν και εμαγάριζαν τις εικόνες. Το απόσπασμα που ήταν επιφορτισμένο για την καταστροφή της εκκλησίας της Ζωοδόχου Πηγής, επί ώρες ολόκληρες αγωνιζόταν να σπάσουν τη βαριά πόρτα της εκκλησίας, ήταν μια πόρτα από ατόφια χονδρή δρυ (αργιά) και πολύ δυνατή. Σπάζοντας την τελικά μπήκαν μέσα κι άρχισαν την καταστροφή των εικόνων και του ιερού τέμπλου. Ο αρχηγός του αποσπάσματος ένας λοχίας θα λέγαμε σήμερα έβγαλε το σπαθί του και τράβηξε ίσια να καταστρέψει την εικόνα του Αϊγιώργη. Το χέρι του όμως δεν ακολούθησε την θέληση του, χαλάρωνε και το σπαθί φαινόταν βαρύ και ασηκωτό. Αισθάνθηκε να μουδιάζουν τα πόδια του, πισωπατώντας γύρισε και βγήκε έξω από την εκκλησία χωρίς να μπορεί να εξηγήσει στους άλλους γιατί αισθανόταν αυτή τη σπασμωδική τρεμούλα.

Το καταστροφικό έργο του λοχία συνέχισε κάποιος άλλος σκληρός αραπάς, κατόπιν έβαλαν μπαρούτι και φωτιά και ανατίναξαν την εκκλησία, η φωτιά κατέστρεψε ότι είχε απομείνει.

Αυτές είναι παραδόσεις που διηγούνται πολλοί από τους παλιούς παππούδες όπως ο Αναστάσης ο Βλάχος ο Αλέξης ο Βλάχος - παππούς μου - ο Γεώργιος Γεωργιόπουλος ο Κων/νος Παρασκευόπουλος και πολλοί άλλοι. Ο δε Γεώργιος Αποστολόπουλος έλεγε πως αυτή την ιστορία του την είχε διηγηθεί κάποιος γέρος τούρκος κοντά στο Αφιον Καραχισάρ της Τουρκίας κατά την Μικρασιατική εκστρατεία 1920.

πηγή: από το βιβλίο "Βρύσες Τριφυλίας" του **Αλέκου Σουλιμιώ τη**

Φωτογραφία: **Ψιλόπουλος Ντίνος**